

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา
กับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่
A Study of the Relationship Between the Innovative Leadership of School
Administrators and the Effectiveness of Schools under the Secondary
Educational Service Area Office Phrae

นเรศ ล้าเลิศวัฒนา* และ ฉลอง ชาตรุประชีวิน**

นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*

รองศาสตราจารย์ ดร., คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร**

Nares Lumlertwattana* and Chalong Chatrupachewin**

Graduate Student of Master Degree Program in Education Administration,

Faculty of Education, Naresuan University*

Associate Professor Dr., Faculty of Education, Naresuan University**

Corresponding author Email address: naresl63@nu.ac.th

(Received: March 28, 2022; Revised: March 3, 2022; Accepted: May 10, 2022)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ 2) ศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 32 คน และข้าราชการครู จำนวน 222 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางสำเร็จรูปของเครซี่และมอร์แกน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.992 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ 3) ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ โดยภาพรวมมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมาก ($r = 0.917$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา, ประสิทธิผลของสถานศึกษา

Abstract

The purposes of this research were to 1) study the innovative leadership of school administrators under the Secondary educational Service Area Office Phrae, 2) study the effectiveness of schools under the Secondary Educational Service Area Office Phrae, and 3) study the relationship between the innovative leadership of school administrators and the effectiveness of schools under the Secondary

Educational Service Area Office Phrae. The participants were 32 school administrators obtained through purposive sampling and 222 government teachers under the Secondary Educational Service Area Office Phrae. The sample was indicated using Krejcie & Morgan table and randomly selected by stratified sampling method. Data were collected by a 5- rating scale questionnaire with its reliability of 0.992. T frequency distribution, percentage, mean, standard deviation and Pearson Correlation Coefficient were used to analyze the data.

The research results were as follows; 1) The level of innovative leadership of school administrators under the Secondary Educational Service Area Office Phrae was high. 2) The level of the effectiveness of schools under the Secondary Educational Service Area Office Phrae was high. 3) Regarding the relationship between the innovative leadership of school administrators and the effectiveness of schools under the Secondary Educational Service Area Office Phrae, there was a very high positive correlation coefficient ($r = 0.917$) with statistical significance at the .01 level.

Keywords: Innovative Leadership of School Administrators, Effectiveness of Schools

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ได้ให้ความสำคัญกับการสร้างระบบการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นกลไกหลักของการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของมนุษย์ และรองรับการศึกษาการเรียนรู้และความท้าทายที่ต้องการให้เป็นพลวัตของโลกศตวรรษที่ 21 โดยมีจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา โดยต้องการให้มีความเป็นพลเมืองของโลก มีทักษะ ความรู้ ความสามารถ และมีสมรรถนะในการปฏิบัติงาน และดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ซึ่งในปัจจุบันประเทศไทยก้าวสู่โลกยุคดิจิทัลอย่างเต็มตัว การศึกษาในปัจจุบันในยุค Thailand 4.0 ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกแห่งบนโลกนี้ สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลผ่านโลกออนไลน์ได้อย่างรวดเร็ว เน้นแสวงหาการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีความคิดสร้างสรรค์ ต่อยอดทางความคิดและนำไปสู่การเกิดการสร้างสรรค์นวัตกรรมต่าง ๆ นำมาสู่การใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งแนวโน้มการพัฒนาประเทศจึงมุ่งเน้นด้วยนวัตกรรม จึงเกิดแนวคิด Education 4.0 นำไปสู่ การนำเทคโนโลยีมามีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนการสอน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาในยุค Thailand 4.0 มีบทบาทที่จะต้องแสดงออกถึงภาวะผู้นำในสถานศึกษา รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง เป็นนักคิด นักพัฒนา มีวิสัยทัศน์ในการบริหารงานที่พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้ มีการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น สามารถร่วมแก้ปัญหากับบุคลากรในองค์กรพัฒนาโดยใช้นวัตกรรมใหม่ โดยคำนึงถึงการบรรลุในวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ของโรงเรียน (สุกัญญา รอดระกำ, 2561)

ภาวะผู้นำจึงมีอิทธิพลต่อกลไกภายในและวัฒนธรรมองค์กรเป็นอย่างมาก เนื่องจากผู้นำมีส่วนในการกำหนดปัญหา วางแผน ตัดสินใจและรับผิดชอบต่อการพัฒนาองค์กร ในการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพจะต้องมีผู้บริหารซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะทั้งในด้านวิชาการและการบริหารงานที่ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูเกิดการปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต และในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและนวัตกรรมก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจและสังคมอันนำไปสู่การปรับตัว เพื่อให้เกิดความสามารถในการแข่งขันสูงในระดับประเทศ โดยได้กำหนดนโยบายในการให้ความสำคัญกับนวัตกรรมและมีการวางแผนเพื่อนำพาประเทศไปสู่การเป็นผู้นำด้านนวัตกรรมอย่างเป็นระบบ ผู้นำองค์กรจึงจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมซึ่งถือเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพราะอย่างที่ได้กล่าวข้างต้นว่า ผู้นำเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนและเสริมสร้างให้บุคลากรในองค์กรมีความคิดและแนวทางในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ในการขับเคลื่อนองค์กรให้บรรลุเป้าหมาย

สถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพนั้นจะมีการดำเนินการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้บรรลุตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ซึ่งเป็นผลลัพธ์ของสถานศึกษา ผู้นำจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนในการดำเนินงานต่าง ๆ ให้สำเร็จและเป็นตัวการในการประสานงานกับบุคลากรและทุกส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ และตรงตามความต้องการของสังคม โดยพิจารณาจากความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง คุณลักษณะของผู้เรียน ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู รวมทั้งการปรับตัวและพัฒนาโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้ที่มีความสำคัญมากที่สุดในการทำโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาโรงเรียน และเป็นผู้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความสำเร็จของโรงเรียน (สุภาพ ฤทธิ์บำรุง, 2556)

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ประกอบด้วย โรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งหมด 16 โรงเรียน ซึ่งอยู่ใน 8 อำเภอ ของจังหวัดแพร่ ได้กำหนดวิสัยทัศน์ “ขับเคลื่อนการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล สู่สังคมที่ยั่งยืน” และยังได้กำหนดพันธกิจ (Mission) ไว้ดังนี้ 1) ส่งเสริมการศึกษาเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล 2) พัฒนาผู้เรียนให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน 3) สร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา 4) พัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นมืออาชีพ 5) จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สู่สังคมที่ยั่งยืน และ 6) พัฒนาระบบบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) สู่ Thailand 4.0 และกำหนดนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ 3 นโยบาย 7 จุดเน้น โดยแบ่งเป็นนโยบายที่เกี่ยวกับ โรงเรียน ครู นักเรียน ดังต่อไปนี้ นโยบายที่ 1 โรงเรียนน่าอยู่ จุดเน้นที่ 1 โรงเรียนสะอาด ร่มรื่น ปลอดภัย จุดเน้นที่ 2 ทุกโรงเรียนเป็นโรงเรียนสุจริต โรงเรียนคุณธรรมจุดเน้นที่ 3 ทุกโรงเรียนเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล นโยบายที่ 2 ครูสอนดี จุดเน้นที่ 4 ครูมีการจัดการเรียนการสอนที่เน้น Active Learning/ Coding/ STEM/ PBL และใช้สื่อนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน จุดเน้นที่ 5 ครูและบุคลากรทางการศึกษาผ่านการประเมินภาษาอังกฤษระดับ A2 นโยบายที่ 3 นักเรียนมีคุณภาพ จุดเน้นที่ 6 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนขั้นพื้นฐานสูง และเป็นนวัตกรรมจุดเน้นที่ 7 นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา) และได้พบปัญหาจากการประเมินศักยภาพการพัฒนาการศึกษาในปัจจุบันและโอกาสการพัฒนาในอนาคตประกอบด้วย การวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค โดยใช้เทคนิค (SWOT Analysis) มาประเมินสถานภาพของหน่วยงานด้วยการระดมความคิดเห็นจากบุคลากรหลายภาคส่วนพบว่า มีจุดอ่อน เช่น การเปลี่ยนแปลงนโยบายส่งผลให้การพัฒนาการศึกษาไม่ต่อเนื่อง การบริหารจัดการข้อมูลเทคโนโลยีและสารสนเทศทางการศึกษายังไม่ครอบคลุมและขาดการเชื่อมโยง ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐานในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า ร้อยละ 50 โรงเรียนขนาดเล็กมีครูไม่ครบตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทำให้โรงเรียนต้องระดมทรัพยากรในการจ้างครู ซึ่งครูที่จ้างส่วนใหญ่ขาดประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ทำให้ ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน บุคลากรในเขตและโรงเรียนขนาดเล็กมีอัตราเงินเดือนน้อยส่งผลต่อขวัญกำลังใจในการเลื่อนเงินเดือน บุคลากรในเขตและโรงเรียนขนาดเล็กมีการโยกย้ายบ่อยส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การเปลี่ยนแปลงงบประมาณไม่สามารถเปลี่ยนแปลงในระบบ Web - Online ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร การเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีเป็นไปอย่างรวดเร็วทำให้ต้องเปลี่ยนอุปกรณ์และอบรมบุคลากรเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณ นโยบายด้านการจัดการศึกษามีการเปลี่ยนแปลงบ่อย ขาดความต่อเนื่อง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่, 2564)

จากความต้องการพัฒนาสถานศึกษาและสภาพปัญหาที่พบจากรายงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ และความสำคัญดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่

เพื่อนำผลที่ได้จากงานวิจัยไปใช้ในการวางแผนปรับปรุงพัฒนาบทบาทภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา
ที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่

2.2 เพื่อศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่

2.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของ
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากร กลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 32 คน และข้าราชการครู จำนวน 713 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน
745 คน ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ปีการศึกษา 2564

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 32 คน และข้าราชการครู จำนวน 222 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่าง
ด้วยตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน และสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยกำหนดสัดส่วนตามสถานศึกษา
จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ปีการศึกษา 2564

3.2 เครื่องมือการดำเนินการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาของ
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน มีรายละเอียดของแบบสอบถาม ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่งหน้าที่ในสถานศึกษา และ
ประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาแพร่

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า 5 ระดับ โดยผู้วิจัยได้
นำแบบสอบถามฉบับนี้ไปตรวจความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน และเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่
0.50 ขึ้นไป ปรากฏว่าได้ค่า IOC ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 และนำแบบสอบถามไปหาค่าความเชื่อมั่นได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ
0.992

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลไปยังผู้บริหารสถานศึกษา และ
ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง นำแบบสอบถามส่งไปยังแต่ละโรงเรียนด้วยตนเอง เมื่อได้รับคืนจึงตรวจสอบความเรียบร้อย ซึ่งได้
แบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 254 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 แล้วดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ และร้อยละ

3.4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.4.3 ข้อมูลความสัมพันธ์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

4. ผลการวิจัย

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจำแนกตามตำแหน่งและประสบการณ์การทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลปรากฏว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 87.40 และส่วนใหญ่มิ่ประสบการณ์มากกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 58.70

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ในภาพรวม

ที่	ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา	(n=254)		แปลผล	อันดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านการมีวิสัยทัศน์	4.28	0.59	มาก	1
2	ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม	4.27	0.64	มาก	2
3	ด้านการมีทักษะการคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม	4.14	0.62	มาก	5
4	ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	4.20	0.60	มาก	4
5	ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม	4.21	0.59	มาก	3
รวม		4.22	0.57	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่าภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$) เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านการมีทักษะการคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$)

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ในภาพรวม

ที่	ประสิทธิผลของสถานศึกษา	(n=254)		แปลผล	อันดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	4.17	0.52	มาก	4
2	ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน	4.25	0.50	มาก	1
3	ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน	4.19	0.63	มาก	2
4	ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู	4.18	0.61	มาก	3
รวม		4.20	0.53	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่าประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$) เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$) รองลงมา ได้แก่ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$)

4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าสหสัมพันธ์ของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา (X)	ประสิทธิผลของสถานศึกษา (Y)				รวม (Y_{tot})
	ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (Y_1)	ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและ พัฒนาโรงเรียน (Y_2)	ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายใน โรงเรียน (Y_3)	ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู (Y_4)	
ด้านการมีวิสัยทัศน์ (X_1)	0.704**	0.753**	0.845**	0.804**	0.839**
ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม (X_2)	0.659**	0.731**	0.851**	0.794**	0.821**
ด้านการมีทักษะการคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม (X_3)	0.753**	0.789**	0.857**	0.820**	0.868**
ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (X_4)	0.785**	0.821**	0.870**	0.828**	0.889**
ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม (X_5)	0.738**	0.795**	0.896**	0.871**	0.892**
รวม (X_{tot})	0.774**	0.827**	0.919**	0.876**	0.917**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ โดยภาพรวมที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมาก มีทิศทางบวก ($r = 0.917$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาทุกด้าน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด คือ ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม (X_5) ($r = 0.892$)

5. สรุปและอภิปรายผล

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

5.1 ผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

5.1.1 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ได้มีวิสัยทัศน์ที่ทันต่อเหตุการณ์ วิเคราะห์แนวโน้มทิศทางการเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษากำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์เป้าหมายที่ชัดเจน แปรกใหม่ สอดคล้องกับบริบทและมีกระบวนการในการสร้างแรงจูงใจ มุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาและนำไปสู่การสร้างนวัตกรรมร่วมกันในองค์กร นำไปสู่การพัฒนาสถานศึกษาแบบยั่งยืนในอนาคตได้ ซึ่งสอดคล้องกับ นิญชลาลันเหลือ (2554) ได้ศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ กล่าวไว้ว่า เป็นการแสดงออกถึงการเป็นผู้นำทำงานที่ท้าทาย สร้างแรงบันดาลใจและความกระตือรือร้น จนทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์นำไปสู่การสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ เน้นการมีส่วนร่วมและการทำงานเป็นทีม จนทำให้เกิดวิสัยทัศน์ร่วมกันภายในองค์กรและสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีแก่องค์กรจนนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับ ปิยาภรณ์ พลเสนา (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ พบว่าอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัยอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ปัจจัยการมีวิสัยทัศน์

5.2 ผลการศึกษาระดับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

5.2.1 ประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูได้มีบทบาทสำคัญต่อการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงขององค์กรได้อย่างเหมาะสมมีความสอดคล้องกับนโยบายของสถานศึกษาที่มีความทันสมัยอยู่เสมอ เช่น หลักสูตรที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การสร้างนวัตกรรมด้านการจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยีที่เหมาะสมมีความทันสมัย ปรับปรุงสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารกับครูร่วมกันสร้างรูปแบบในการบริหารงานร่วมกันให้เกิดความคล่องตัวต่อการปฏิบัติงาน อีกทั้งยังเป็นนักพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ให้เกิดสิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับ ภารดี อนันต์นวิ (2551) กล่าวไว้ว่า ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารและครูในการร่วมพัฒนา เปลี่ยนแปลงวิธีการดำเนินงาน ทั้งด้านวิชาการ การเรียนการสอน เพื่อให้สถานศึกษามีความก้าวหน้าทันกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยพิจารณาจากการยอมรับของครูต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านต่าง ๆ ทั้งการบริหารและการเรียนการสอนความสามารถความเร็วของครูต่อการพัฒนาหรือปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินงานของตนเอง ความกระตือรือร้นของครูที่จะปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน ตลอดจนการพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการปรับปรุงหรือพัฒนาสถานศึกษา สอดคล้องกับ อนุชิต โฉมศรี (2562) พบว่า ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 พบว่า ประสิทธิภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคดิจิทัลโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยในด้านความสามารถปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียนอยู่ในระดับมาก

5.3 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

5.3.1 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด ได้แก่ ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กร
นวัตกรรม ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการบริหารจัดการระบบโครงสร้าง นโยบาย ระบบการทำงาน
การจัดสรรรางวัล การชื่นชม หรือการจัดฝึกอบรมพัฒนาองค์กรและจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ ในองค์กรให้มีความพร้อม
สนับสนุนจัดระบบการจัดการใหม่ๆ ร่วมกับการใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศที่ทันสมัยอย่างทั่วถึงซึ่งเป็นสิ่งสำคัญเป็นอย่างมาก
ถึงจะนำไปสู่การสร้างนวัตกรรม และส่งเสริมการสร้างบรรยากาศการแข่งขันให้กับองค์กรอย่างต่อเนื่องและนำไปสู่การพัฒนา
ที่ยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับ อนุชิต โฉมศรี (2562) พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร
สถานศึกษากับประสิทธิผลโรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคดิจิทัลมีความสัมพันธ์เชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
สอดคล้องกับ ปิยาภรณ์ พลเสนา (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ
ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ พบว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวก

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

6.1.1 ผู้บริหารควรมีการระดมความคิดจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรหากระบวนการ
ในการระดมความคิดในรูปแบบต่าง ๆ เช่น PLC เกิดชุมชนของการเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียน โดยการเน้นให้มีการมี
ส่วนร่วมเกิดขึ้นในการสร้างนวัตกรรมในสถานศึกษาร่วมกับกระบวนการวิจัยในการแก้ปัญหาและพัฒนางานต่อไป

6.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีแก่ครูและบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ
สร้างองค์กรแห่งการมีส่วนร่วมในการรับรู้ และร่วมเสนอความเห็นในการตัดสินใจอีกทั้งได้มีบทบาทหน้าที่ในสถานศึกษา
และมีความยุติธรรมสร้างความรู้สึกรักหรือเจตคติที่ดีให้มีความสุขกับการทำงานและสภาพแวดล้อมทั่วไป เพื่อเสริมสร้าง
บรรยากาศที่ดีในการปฏิบัติงานให้เกิดการพัฒนาที่มีคุณภาพ

6.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

6.2.1 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา

6.2.2 ควรศึกษาการพัฒนาแบบการบริหารเชิงนวัตกรรมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา

6.2.3 ควรศึกษากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา

7. รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

นิกัญชลาล ลั่นเหลือ. (2554). *โมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*
(วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.

ปิยาภรณ์ พลเสนา และพนายุทธ เขยบาล. (2564). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผล
การปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*,
6(1), 207-222.

ภารดี อนันต์นาวิ. (2551). *หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 3). ชลบุรี: มนตรี.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่. (2564). *แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน สหม.แพร่ 3 ปี 2563 -2565*
(ปรับปรุง 2564).แพร่: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่.

- สุกัญญา รอดระกำ. (2561). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในยุคไทยแลนด์ 4.0. ใน *การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติครั้งที่ 1 Graduate School Conference 2018 of Suan Sunandha Rajabhat University* (หน้า 575-579). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, กรุงเทพฯ, ประเทศไทย.
- สุภาพ ฤทธิ์บำรุง. (2556). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30 (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- อนุชิต โฉมศรี. (2562). *ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 (สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.